

DOGODILO SE

Motivacijski i disciplinarni izazovi u nastavi klasičnih jezika

Državni stručni skup za učitelje
i nastavnike klasičnih jezika

Zagreb, 6. ožujka 2020.

U Zagrebu je 6. ožujka 2020. u Klasičnoj gimnaziji održan Državni stručni skup za učitelje i nastavnike klasičnih jezika pod nazivom *Motivacijski i disciplinarni izazovi u nastavi klasičnih jezika*. Cilj i motivacija skupa bila je osvijestiti položaj i ulogu klasičnih jezika u nastavi, ali i na razini cjelokupnog društva. Skup je okupio veliki broj stručnjaka iz akademske zajednice koji se bave problemom i pitanjem što „naša” struka nudi učenicima danas. Najveći naglasak stavljen je upravo na argumentirane rasprave i izmjenu iskustava među sudionicima.

Teme su bile sljedeće:

1. ***Motivacijski i disciplinarni izazovi u nastavi latinskog jezika***, okrugli stol, moderatorica izv. prof. dr. sc. Tamara Tvrtković, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
2. ***Motivacijski i disciplinarni izazovi u nastavi grčkog jezika***, okrugli stol, moderator izv. prof. dr. sc. Neven Jovanović, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
3. ***Theoria sine praxi, sicut rota sine axi***, predavanje, primjer dobre nastavne prakse, Matija Zorić, prof. savjetnik, Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku
4. ***Metoda simuliranog suđenja***, predavanje, primjer dobre nastavne prakse, Lada Čulin, prof. mentorica, II. gimnazija Osijek
5. ***Latinski u programu strukovnih škola zdravstvenih programa i Latinski i MP teme*** – interaktivno predavanje, Ira Beck, prof. savjetnica, Škola za medicinske sestre Vrapče, Zagreb
6. ***Obavijesti***, Kornelija Pavlić, prof. savjetnica, vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje, voditeljica Državnog stručnog vijeća

Skup je otvorila Kornelija Pavlić, prof. savjetnica, vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje i voditeljica Državnog stručnog vijeća. Pozdravila je sve prisutne i najavila teme o kojima će biti riječ na skupu. Nakon nje okrugli stol su otvorili izv. prof. dr. sc. Tamara Tvrtković s Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i izv. prof. dr. sc. Neven Jovanović s Filozofskog fakulteta Sveučilišta

u Zagrebu. Govoreći o motivima održavanja skupa, naglasili su kako je potrebno osvijestiti manjak učenika i studenata općenito na svim razinama obrazovanja. Dodatan problem stvara i nedostatak motivacije učenika za učenje klasičnih jezika. Potrebno je zajednički raditi na rješenjima i mogućnostima motivacije kako učenika tako i roditelja. Jedan od načina je popularizacija latinskog i grčkog jezika, odnosno antike općenito. Nakon uvodnih riječi profesorice Tvrtković i profesora Jovanovića svoja iskustva je podijelila Ana Slipčević iz Prve katoličke osnovne škole u Zagrebu ističući suradnički tip nastave, istraživačke zadatke i uporabu digitalnih alata kao sredstava za rast motivacije kod učenika i stvaranja pozitivnog stava kod roditelja. Kao slabe strane, koje ne pridonose motivaciji, navela je ispise zbog slabih ocjena, nekvalitetnu promidžbu klasičnih jezika i „prijetnju” STEM područja. Na izlaganje profesorice Slipčević nadovezala se Angela Crnobrnja iz Gimnazije Lucijana Vranjanina koja je provela anketno ispitivanje u trećim i četvrtim razredima svoje škole s ciljem prikupljanja podataka o stavovima učenika prema klasičnim jezicima. Dio ispitanika motivaciju za učenje pronalazi u znanju potrebnom u općoj kulturi, a drugi dio smatra kako bi klasični jezici trebali biti izborni predmet. U raspravu se uključila i Jelena Huzanić iz IX. gimnazije u Zagrebu koja ističe da je motivacija učenika ključna za postojanje i opstanak klasičnih jezika. Smatra kako je upravo interdisciplinarnost jedan od ključnih faktora koji može pripomoći u opstanku klasičnih jezika. Na razmišljanja profesorice Huzanić nadovezao se Matija Zorić, prof. savjetnik iz Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku, koji je zaključio raspravu temeljenu na iznošenju vlastitih iskustava u nastavi. Iznio je kako ne trebamo strahovati od STEM područja nego uključiti STEM područje u našu nastavu. Istaknuo je projektnu nastavu kao primjer dobre prakse i važnost uvođenja didaktičkih predmeta u nastavu (npr. čitanje rukopisne knjige na satu) koje stvaraju efekt divljenja kod učenika. Detaljno viđenje položaja klasičnih jezika i metode postizanja motivacije kod učenika profesor Zorić je iznio u svom izlaganju u nastavku skupa.

U izlaganju *Theoria sine praxi, sicut rota sine axi* kao primjeru dobre nastavne prakse Matija Zorić, prof. savjetnik iz Isusovačke klasične gimnazije u s pravom javnosti u Osijeku, ukazao je na to kako je u nastavi klasičnih jezika nužno unijeti praktičnu primjenu i empirijsko istraživanje. Ukazao je na problem škole koja je svedena na olovku i papir, na nezainteresiranost učenika da klasične jezike polažu na državnoj maturi te na manjak motivacije za studijem klasičnih jezika. Profesor Zorić osvrnuo se na vlastitu nastavu te iznio niz zanimljivih metoda kojima unosi motivaciju među svoje učenike (predmeti ili replike kao objekti istraživanja iz tekstova, ukidanje odgovaranja bez najave, digitalni rječnik, projekt Egipat 2020). Donio je i predmete koje je sa svojim učenicima pripremio za projekt Egipat 2020. te su svi prisutni mogli vidjeti kako to izgleda. Nakon izlaganja slijedila je rasprava. U raspravu su se uključili profesorica Danijela Feliks koja je iznijela vla-

stito pozitivno iskustvo u motivaciji učenika (projekt *Bilo kuda, latinski svuda* kojim se pridonijelo popularizaciji antike), profesor Tonći Maleš koji problem vidi u „gramatičkom” predavanju i metodičkim preporukama koje su jako oskudne, profesorica Olga Horvat i profesorica Tamara Tvrtković koje naglasak stavljaju na angažman svakog profesora u poučavanju klasičnih jezika, stvaranje mrežnog kružoka i izgradnju PR-a klasičnih jezika.

Lada Čulin, prof. mentorica iz II. gimnazije u Osijeku, govorila je o metodi simuliranog suđenja kao primjeru dobre nastavne prakse. Sudionici su mogli čuti kako funkcionira metoda simuliranog suđenja te koje je sve korake potrebno ispuniti kako bi se održalo takvo jedno suđenje u nastavi. Profesorica Čulin je naglasila kako simulirano suđenje povezuje sve kategorije učenja i međupredmetnih tema te kako koncepcija simuliranog suđenja sadrži vrlo zanimljiv pristup koji budi motivaciju učenika za učenjem klasičnih jezika i istraživanjem teme koja se priprema. Neke od zanimljivih tema na koje se može primijeniti metoda simuliranog suđenja su: suđenje Parisu za otmicu Helene, suđenje Danajcima za ratni zločin, suđenje Eneji za Didoninu smrt, itd. Nakon izlaganja slijedila je rasprava u kojoj su sudionici uglavnom postavljali pitanja o pojašnjenjima pojedinih koraka prilikom izvođenja metode simuliranog suđenja.

Predavanje *Latinski u programu strukovnih škola zdravstvenih programa i Latinski i MP teme* Ire Beck, prof. savjetnice iz Škole za medicinske sestre Vrapče, uslijedilo je nakon predavanja profesorice Čulin. Profesorica Beck je iznijela nekoliko problema koji se mogu zamijetiti prilikom poučavanja latinskog jezika u strukovnim školama. Jedan od problema je broj sati latinskog jezika u strukovnim školama koji nije ujednačen, a prema reformi iz 2009. godine očekuju se ujednačeni ishodi u svim strukovnim školama. Osim toga, veliki problem stvara i nedostatak udžbenika i radnih materijala za strukovne škole zdravstvenih programa. Bilo je riječi i o načinima postizanja motivacije kod učenika koji pohađaju strukovne škole zdravstvenih programa. Jedan od spomenutih načina bili su vizualni materijali (slike nekada i sad – npr. postavi u muzejima, kirurški pribor, komentari aktualne situacije) ili usporedba cijena prevođenja kartice teksta s latinskog i engleskog jezika. Nakon izlaganja slijedila je rasprava u koju su se uključile profesorice strukovnih zdravstvenih škola u Zagrebu i Splitu te komentirale položaj latinskog jezika u svojim školama.

Skup je završio zaključnim obavijestima Kornelije Pavlič, vanjske suradnice Agencije za odgoj i obrazovanje i voditeljice Državnog stručnog vijeća, koja je sve prisutne uputila na ispunjavanje evaluacijskog upitnika i potaknula na sudjelovanje u slanju metodičkih preporuka.

Smatram da je skup donio niz inovativnih ideja kako potaknuti i postići motivaciju učenika za učenje klasičnih jezika. Primjerima dobre prakse i uključiva-

njem u raspravu moglo se čuti niz zanimljivih prijedloga koji se mogu primijeniti u vlastitoj nastavi. Okrugli stol probudio je svijest akademske zajednice o važnosti promicanja klasičnih jezika i stvaranju mrežnog kružoka.

Kristina Jozak